

ДОКЛАД
ЗА ОСЪЩЕСТВЕНИТЕ ОТ
НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „МЕВЛЯНА-2012“ ДЕЙНОСТИ
И ЗА ИЗРАЗХОДВАНИТЕ ОТ БЮДЖЕТА СРЕДСТВА
ЗА 2019 ГОДИНА

I. Актуално състояние на Народно читалище „Мевляна-2012“

1. Отговаря ли читалището на изискванията на чл. 9 (8) от Закона за народните читалища - да

2. Отговаря ли читалището на изискванията на чл. 10 от Закона за народните читалища - да

3. Брой регистрирани членове към 01.01.2020 г.: 201

4. Събран членски внос: 344.00 лв.

5. Проведени събрания: 5

6. Извършена пререгистрация: не

7. Брой посетители на предоставяни от читалището услуги: 2785

- в библиотека и читалня - 157

- на организирани от читалището прояви - 2300

8. Субсидирана численост на читалището за 2019 г. – една бройка

9. Общ бюджет на читалището за 2019 г. – 15 564.00 лв., от които:

- 9 490.00 лв. държавна субсидия съгласно единен стандарт;

- 4 000.00 лв. капиталов трансфер – общински бюджет;

- 2 074.00 лв. други приходи /членски внос, дарения, проекти.../

10. Материално-техническа база:

- предоставена ли е база от Община град Добрич – да, срещу заплащане на наем;

- адрес – ул. „Отец Паисий“ №16 (бивше ОУ „Отец Паисий“);

- чия собственост е сградата – общинска;

- обща площ – 95 кв.м.;

- обществено достъпен сграден фонд;

- помещения – две стаи;

- осъществени ремонтни дейности през 2019 г. – не.

11. Управленческа инициатива при стопанисване на читалищната собственост и набиране на собствени приходи - Управителният съвет на читалищното настоятелство полага големи усилия за доброто стопанисване на читалището. Създаването на условия и комфорт за нашите членове и ползватели е една от основните ни грижи. Чрез доброволческите дейности на жените от певческата група, поддържаеме уютно място за нашите срещи.

12. Участия на работещите в читалището в обучения за повишаване на квалификацията - не

13. Наложени санкции по чл. 31, 32 и 33 от ЗНЧ: не

II. Дейност на читалището през 2019 година

1. Библиотечно-информационна дейност

- вписана ли е библиотеката в регистъра на обществените библиотеки /Рег. №/ - не

- отговаря ли библиотеката на чл. 8 от ЗОБ - не

- библиотечен фонд - 3500

- брой набавени библиотечни материали - 350

- брой на абонираните периодични издания - 0

- брой обслужени читатели - 105

- брой посещения - 250

- брой раздадена литература – 180
- събития, популяризиращи книгата и четенето като културна практика - 2
- степен на автоматизиране на библиотечните процеси - не

2. Любителско художествено творчество /школи, клубове, състави, студиа, ателиета и др. форми/

Фолклорно-музикален състав - 15 броя участници.

Успешни участия в конкурси, фестивали и фолклорни събори:

- Участие на събитие по-случай Международният ден на майчиният език - гр.Дулово, м.февруари.
- Участие на певческата група към НЧ "Мевляна-2012" в етнофестивал, организиран от „Романо дром – 2002“, АЕМО „Старият Добрич“.
- Участие със самостоятелен концерт в с.Божан през м.юни.
- Участие във „Фестивал на Гърнета“ с.Крушари през м.юни.
- Участие на певческата група към НЧ "Мевляна-2012" на Национален събор на турския фолклор, проведен в аязмото, с.Руйно, община Дулово на 13.07.2019 г.
- Участие на събора на село Бенковски – август.
- Участие на певческата група в с. Ефрейтор Бакалово - август.
- Участие на певческата група в с.Божурово по-случай празника на селото.
- Организирахме и проведохме концерти по случай пролетните празници Тепреш, Хъдрелез, Сабантуй и Рамазан Байрям и Курбан Байрям - традиционни празници в мюсюлманския календар и част от културния календар на читалището.

2.1. Клуб по приложно изкуство - 11 броя участници.

Цел: приобщаване на децата и учениците към изкуството, развитие на техните дарби и наклонности, осмисляне на свободното им време и стимулиране на позитивно мислене. Изготвят се табла по случай важни годишнини и празници - 19 февруари, 3 март, 24 май, Ден на Народните будители; както и мартеници, картички по повод различни празници: Ден на влюбените, Първа пролет, Коледа; на Цветница организирахме конкурс „Ден на земята“, а за Великден – боядисване на яйца и други.

- Организиране на летни клубове по интереси, обучения и дискусии.

3. Опазване и популяризиране на нематериално културно наследство -

Опазването, популяризирането и препредаването между поколенията на нематериалното културно наследство е особено актуално в съвременния свят. Глобализацията, на която всички сме подвластни, поставя пред всеки народ не само предизвикателството, но и стимула за съхраняване на уникалността му. И не случайно, защото заобикалящата ни действителност често води до размиване на националните, регионалните или местните идентичности, до застрашаване на многообразието на езиците и културите, до разтваряне на ценности в едно унифициращо се, стандартно мислене.

Единственият отпор в този все по-глобализиращ се свят е възможно да бъде даден основно по пътя на развитие на отделни културни процеси и по-точно чрез опазването и популяризирането на самобитността на всяка една нация.

Само по този начин може да се гарантира съхранението и преминаването в следващите години на култури, чиито изразни средства, традиционни умения, устно творчество, езици и обичаи в днешния ден се явяват застрашени от изчезване. Това ще спомогне за възраждането на забравени традиции, които изчезват с годините, както и да се припомни и предаде през поколенията на натрупания ценен житейски опит.

За човечеството съхраненото нематериално културно наследство е основен извор на идентичност. За съжаление, обаче, голямо количество културни изяви в различни сфери - музика, танц, слово, обреди и ритуали, традиционни културни умения - са застрашени от изчезване. Много често, за това ние виним основно заобикалящата ни от всички страни глобализация. Но към нея трябва да прибавим и много уязвимия характер на това наследство, крехко и преходно във времето, в повечето случаи съществуващо като факт само в момента на възникването или при предаването му.

Формирането на политики в областта на културата и особено в нейния нематериален

аспект, е един изключително сложен и продължителен процес. Той включва в себе си различни по своята същност подходи и методики, често апробирани и изменени в движение.

В този смисъл ние отчитаме дейността на читалището като многофункционална институция, работеща в полза на общността – носител на нематериални културни ценности и естествена среда за предаване на традицията. Читалището ни е място за общуване между различни поколения и етноси, които реализират конкретни проекти и прояви. В това отношение изключително полезни са дейностите на читалището, като възстановки на традиционни народни празници: Къна (организира се от страната на младоженката, прави се 1-2 дни преди сватбата), Арефе, Рамазан Байрам и Курбан Байрам, Хъдръллез, Сабантуй, Тепреш, Бабин ден и др.

4. Развитие на многообразието от различни форми на културни дейности, практики и услуги - Читалището участва активно в културния календар на община град Добрич. Предлага широк спектър от културни дейности – изложби, представяне на книги, концерти, чествания. През 2019 г. реализирахме:

- Концерти - 3
- Изложби на детски рисунки - 1
- Презентации и представяне на филми - 4
- Състезания и конкурси - 2
- Представяне на книги – 1
- Празници и чествания – 25

5. Развитие на нови дейности -

През изтеклата година продължихме изследователската си дейност в търсене и откриване на информация за традициите и обичаите на турската и татарска общности за постигане на межкултурно и междуетническо сътрудничество и толерантност, утвърждаване на национални традиции и добри европейски практики.

Работата по проекта ни даде възможност да реализираме 5 творчески ателиета: шевиците в народните носии, тяхното изготвяне и използване, на които присъстваха и взеха участие над 10 ученици и младежи. Това е още една стъпка в привличането на тази аудитория и бъдещата работа с нея. Обогатихме колекцията си от народни носии. Надградихме музейния кът с предмети от бабината ракла, които са характерни за бита и културата на нашите предци. Реализирахме поредната, станала традиционна, кулинарна изложба от домашно приготвени ястия и дегустация по повод Деня на християнското семейство.

6. Работа по проекти: Реализирахме проект „Посланията на шевиците в народните носии“, финансиран с Договор № ДР-60/05.06.2019 г., сключен между НЧ „Мевляна-2012“ и Община град Добрич, за предоставяне на финансова помощ по Програма за финансиране на граждански инициативи в полза на местната общност от бюджета на Община град Добрич за 2019 г. Обща стойност на проекта: 1430.00 лв.

В резултат на изпълнение на проекта обогатихме културно-етнологическия фонд на читалището с 3 национални носии: българска-добруджанска, турска и татарска, изработени от майстори-занаятчии. Татарската носия изработи ЕТ „Роза-1960“, Нурджихан Невзат, а ЕТ „Джуни“, Севджихан Юмер изработи турската носия. Традиционната добруджанска носия изготвиха ТПК „МИР-Добрич“ ООД-шивашко предприятие, специализирано в изработването на народни носии от всички етнографски области на България, бродерии и шивашки услуги, предизвикващи все по-голям интерес в страната и чужбина. Шивашката им продукция е на ишлема. Предприятието наема хора в неравностойно положение.

Реализирахме Дейност „Творчески ателиета“, в която взеха участие ученици и младежи от 16 до 29 годишна възраст, проявяващи интерес към народното творчество - шевиците в народните носии, тяхното изготвяне и използване.

Госпожа Айля Феим, лектор-етнолог, подготви материалите и лекциите тематично. И в петте творчески ателиета учениците и младежите се запознаха с народното творчество: носии, шевици, бродерии, тяхната изработка, приложение и др.

В рамките на дейността лектора запозна младите хора с техниките на българската везба и успя да запали интереса и да им предаде любовта си, която храни към българската везба.

В творческите ателиета лектора обсъждаше самата конструкция на дадено ръкоделие, което предстои да работят с присъстващите младежи. Уточняваха гамата, композицията, избора на мотива. Всеки любител на ръкоделието получи възможността да го усвои и с помощта на моделите, които изработи в рамките на проекта. Лекторът- етнолог бе подготвил своите презентации с оригинални образци и схеми на бродерии от лични фондове, албуми и специализирана литература. Тя подробно представи всички детайли на шевицата в отделните елементи на традиционното добруджанско облекло (сукно, правеж, опрегач, пояс, наръквици, косичник, капа, махрама, коланче, чорапи...).

Много обстойно показа и етапите за изработка на бродерия, както и използваните елементи и бодове в добруджанската шевица. На какви текстилни материи и с какви конци се веза народната шевица. Направи анализ и сравнение с турските и татарски шевици.

Участието на младежите в Творческите ателиета им даде възможност да се докоснат до магията на шевиците, да се научат да разчитат тайните послания заложи в тях. Както и използването им като мотиви на народните носии, използването им в народните празници и традиции и начина на живот на отделните етнически групи, общото културно-историческо наследство и утвърждаване на етническата и религиозна толерантност в региона.

Часовете се превърнаха в истинско забавление, където наблюдавахме как се поражда интереса на участващите към везбата. Хубаво е, че все повече са младите хора проявяващи интерес не само към шевицата, а и като цяло към народните носии и народното творчество. Любопитството е голямо.

Наученото по време на творческите работилници ще бъде претворено в различни творби, които ще намерят ново и оригинално приложение в домовете на хората и въобще в съвременния начин на живот. На финала връчихме грамоти на 11-те ученици и младежи, взели успешно участие в творческите ателиета. Г-жа Феим беше приготвила много ценни подаръци за участниците, както и незабравимо парти.

Чрез реализиране на тази дейност ние постигнахме една от целите на проекта: привлякохме вниманието на учениците и младежите, които се впечатлиха от народното творчество, носии, шевици, везба, бродерия.

Създаде се възможност на по-голям кръг от хора да се докоснат до общото културно наследство. Насърчи се гражданската инициативност, творческия потенциал на широката общественост за междуетническа толерантност и културно разнообразие.

Създадох се предпоставки за съхранение на част от културното наследство като съкровище и извор на информация и предадено на бъдещите поколения.

Проектът „Посланията на шевиците в народните носии“ разкри красотата и обаянието на везбените орнаменти в шевиците. Възбуди интереса и насочи вниманието на младежите към изучаването на народното творчество на различните националности.

Чрез изпълнение на дейностите по проекта постигнахме основната цел за съхраняване на културното многообразие и насърчаване на межкултурния диалог, както и поощряване на творчеството като форма за запазване на културната идентичност. Успяхме да проучим отношението на младите хора към шевиците, могат ли да разгадаят скритите послания на цветовете и формите, извезани върху национални носии. Заедно направихме паралел между българската, турската и татарската шевици- приликата и различието и общото им приложение.

Провеждането на ателиетата за изработване на декоративни символи от народното творчество на българите, турците и татарите, възбуди интереса младежите към изучаването на народното творчество на различните националности.

Проектът даде начало на взаимно и основаващо се на съвместни усилия начинание за опазване на общото ни културно-музикално наследство.

Реализацията на проекта ще даде възможност на младежите, желаещи да се занимават с бродерия, да бъдат обучавани в читалището. Така ще бъде съхранено част от културното наследство като съкровище и извор на информация и предадено на бъдещите поколения.

7. Социална политика на читалището – работа с различни възрастови групи, работа с хора с увреждания, работа с етнически общности -

Читалище „Мевляна - 2012” работи с всички възрастови групи, но по-специално внимание се обръща на възрастните хора, на децата и младите и на общуването между поколенията, за подобряване качеството им на живот и осигуряване на приемственост в съхраняването и опазването на нематериалното културно наследство на общността.

7.1. Работата с възрастните хора: читалището дава възможност на възрастните хора да преодолеят социалната изолация. Те имат възможност да бъдат включени в проявите на читалището като участници и като публика.

Честване на: Бабин ден; 8-ми март, 1-ви октомври – Ден на възрастните хора.

7.2. Работа с деца и младежи: Акцент в дейността на читалището е работата с децата и младите хора в ученическа възраст. Целта е да бъде дадена алтернатива за осмисляне на свободното време и осигуряване на достъп до информация и до многобройни и разнообразни сфери на знание, идеи и мнения. Предоставя сцена за изява на таланта на младите хора.

Подготовка и подкрепа на участието на младежи в етнофестивали с местно и регионално значение.

8. Други дейности на читалището - Доброволческа дейност: През отчетната година голяма част от членовете на читалището се включиха активно в организирането на концертите по случай Рамазан Байрам и Курбан Байрам. Други се включиха в обзавеждането на двете стаи като носиха лични мебели и други предмети за общо ползване в читалището. Организираха и подредиха изложба с предмети от бита и културата на турската и татарска общности, донесени от скриновете на своите баби. Включиха се активно в общоградско и национално почистване.

Доклада е приет с Решение от Общо събрание на читалището, проведено на 18.01.2020 г.

Съгласувал:
Гюлхан Вейсел
Председател

Изготвил:
Нуртен Кьосе
Секретар

